

Kerkvensters

Kerkblad

Van hervormd en gereformeerd
Ommen Vinkenbuurt Witharen

20ste jaargang No.6

Vrijdag 19 maart 2021

De opgestane Christus

van Rembrandt

De hovenier en zijn hof

In de stilte

In de stilte
kom ik tot rust
vind ik de rust
om te worden
mezelf

In de stilte
kom ik tot inkeer
richt ik me op
die ik ben
die ik benader

In de stilte
kom ik tot rust
hoor ik mezelf
ineens woorden
uitspreken
gericht op
die ander
als bijna
vanzelf

In de stilte
spreekt hij
tot mij
gaat hij
voorbij
ook aan
mij

Hans Lambrechts

OP WEG NAAR PASEN

DE STILLE WEEK

De Stille week begint na de viering van Palmpasen, gevolgd door de Vesperviering op maandagavond.

Dan volgen de vieringen op Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Stille Zaterdag.

De Stille Week wordt afgesloten met de Paasjubel, het Paasontbijt en de Paasviering op zondag.

De interkerkelijke werkgroep rondom Pasen heeft in de 40-dagentijd zes thema's bedacht met daarbij zes wandelingen. Zie hierover elders een artikel in dit blad.

Daarnaast is de werkgroep bij de vieringen in de Stille Week betrokken.

Evenals vorig jaar zijn de vieringen online mee te luisteren, te zien en te vieren.

Wij hopen dat u samen met ons de vieringen wilt beleven en hierdoor geïnspireerd op weg gaat naar Pasen.

Zie hiervoor de informatie op de website www.pkn-ommen.nl

Zondag 28 maart

Palmpasenviering

De Palmpasenvieringen vinden online plaats vanuit meerdere kerken in Ommen.

Zie voor het maken van de Palmpasestok de website

www.pkn-ommen.nl/pasen thema 6 'de Intocht'.

Maandag 29 maart

Vesperviering

Pastor André Monninkhof is de voorganger.

De uitzending is om 19.00 uur vanuit de Brigittakerk te Ommen.

<https://kerkdienstgemist.nl/stations/1922-Brigittakerk>

Dinsdag 30 maart

Afsluiting van de wandelingen

Er komt een einde aan de zes themawandelingen met mogelijkheden voor bezinningsmomenten.

Zie hiervoor de website

www.pkn-ommen.nl/pasen of www.pkn-ommen.nl/archief

Ds. Karel Hazeleger zal een korte terugblik geven.

De uitzending is om 19.00 uur vanuit de Hervormde kerk en te volgen via

<https://kerkdienstgemist.nl/stations/2331>

Woensdag 31 maart

Avondgebed

Ds. Harrie de Hullu is de voorganger.

De uitzending is om 19.00 uur vanuit de Hervormde kerk en te volgen via <https://kerkdienstgemist.nl/stations/2331>

Donderdag 1 april

Witte Donderdag viering

Ds. Hans Tiggelaar is de voorganger in deze viering. Het thema is: 'Ik laat jullie niet als wezen achter'.

Het is een viering rondom het laatste avondmaal met daarbij aandacht voor de thuisviering.

De uitzending is om 19.00 uur vanuit de Hervormde kerk en te volgen via

<https://kerkdienstgemist.nl/stations/2331>

Vrijdag 2 april

Goede Vrijdag viering

Ds. Hans Baart is de voorganger in deze viering. Deze viering wordt eerder opgenomen door Vechtdal TV op de Ommerschans.
De uitzending is om 19.00 uur vanuit de Gereformeerde kerk en te volgen via <https://www.kerkomroep.nl/#/kerken/10642>

Zaterdag 3 april

Stille Zaterdag viering

Ds. Harrie de Hullu en ds. Wim Hoorn zijn de voorgangers. Samen met de band Timeless is de liturgie samengesteld.
De uitzending is om 21.00 uur vanuit Het Baken en te volgen via <https://www.kerkomroep.nl/#/kerken/10643>

Zondag 4 april

Paasjubel

Ds. Kest Jelsma is de voorganger. De viering wordt opgenomen op begraafplaats Laarmanshoek. Er zal een emmer met bloemen staan zodat u zelf een bloem op het graf van een dierbare kunt leggen.
De uitzending is vanaf ongeveer 09.00 uur te zien via de website www.pkn-ommen.nl/pasen

Paasontbijt

Tieners van PaKaN gaan een Paasontbijt service organiseren.
Zie hiervoor op de website www.pkn-ommen.nl/paasontbijtactie/

Paasmorgen viering

De Paasvieringen vinden online plaats vanuit meerdere kerken in Ommen.
De uitzendingen zijn te volgen zoals u gewend bent op zondagmorgen.

COLLECTEDOEL

Het collectedoel van dit jaar is een project van DORCAS waar de Ommense **Agnes Kroese** nauw bij betrokken is. Het gaat om het project **PRIDE**.

De doelgroep zijn vrouwen (met een beperking) en het doel is om de positie van deze vrouwen te versterken.

De samenwerkingspartners zijn Stichting Red een Kind en Stichting Light for the World.

Binnen dit project is DORCAS verantwoordelijk voor een deelproject dat gericht is op het geven van vak training en het ondersteunen van (met name) vrouwen bij het opzetten van een eigen bedrijfje. Er is hierbij ook speciale aandacht voor de inclusie van mensen met een beperking. Dit programma is in de context van Zuid-Soedan bijzonder om een aantal redenen:

- Het richt zich op de wat langere termijn en geeft mensen weer hoop voor de toekomst. Dit is tamelijk uniek, omdat gezien de humanitaire situatie van Zuid-Soedan de meeste projecten zich richten op noodhulp.
- Het heeft extra aandacht voor de inclusie van vrouwen en mensen met een beperking.

Op de website www.pkn-ommen.nl/pasen vindt u het item: collectedoel 40-dagentijd met daarin een link naar een boeiend filmpje waarin Agnes Kroese op locatie het doel toelicht.

Een gift geven tijdens de vieringen is niet mogelijk, maar wilt u een bijdrage geven dan kan dit op **NL 04 RABO 0106 2500 00** onder vermelding van 'project PRIDE, rondom Pasen Ommen'.

DANK U WEL

Voor de kinderen

Langs welke weg loopt Maria naar het graf van Jezus?
 Schrijf de letters op die je tegen komt op de goede weg. Welke woorden en zinnen lees je?
 Zoek 10 woorden die horen bij het Paasverhaal.
 De letters staan op de doodlopende weggetjes.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

Schrijf hier de zinnen die je hebt gevonden:

.....

De hovenier en zijn hof

Door Marleen Hengelaar-Rookmaker

Rembrandt situeert Maria Magdalena en Jezus dichtbij de opening van het graf, in nauwe aansluiting bij Johannes' verslag van de gebeurtenissen op deze morgen der morgens. Maria Magdalena is alleen bij het graf achtergebleven, nadat Petrus en Johannes weer naar Jeruzalem zijn teruggegaan. Zij meent dat het lichaam van Jezus ergens anders moet zijn neergelegd, maar waar? Ze buigt zich huilend naar het graf en ziet twee engelen zitten. 'Waarom huil je?' vragen ze haar. 'Ik weet niet waar ze mijn Heer naartoe gebracht hebben.' Dan kijkt ze om en ziet een man staan, die ze voor de tuinman houdt.

Dit is het moment dat op het schilderij is afgebeeld. Maria Magdalena kijkt op met een naar binnen gekeerde blik. 'Kyrie,' 'meneer,' zegt ze in het Grieks, 'als u hem ergens anders hebt neergelegd, vertel me dan waar.' Dan noemt Jezus haar bij haar naam: 'Maria!' We zien de herkenning op haar gezicht doorbreken, vermengd met 'maar dit kan toch niet waar zijn!' 'Rabboeni!,' roept ze uit, 'Meester!' in haar eigen vertrouwde Aramese taal. Ze noemt hem 'meester/leraar,' want ze is inderdaad een van zijn leerlingen, een van de vrouwen die met Jezus optrokken en hem en de discipelen met hun geld en zorg ondersteunden. Jezus vraagt haar vervolgens hem niet aan te raken en geeft haar opdracht om de discipelen te gaan vertellen dat hij zal opstijgen naar de Vader. Hierom gaven de kerkvaders Maria Magdalena de eretitel 'apostel der apostelen.' Ze was de eerste die het goede nieuws van de opstanding verkondigde. Ze was bovendien de eerste die de opgestane Heer heeft aanschouwd. Een vrouw!

In de kunstgeschiedenis wordt het hier uitgebeelde thema ook vaak 'Noli me tangere' genoemd, 'raak me niet aan.' Op werken met dit thema zien we Jezus, uitgebeeld als verheerlijkte opgestane Heer, dan ook gewoonlijk terugdeinzen, terwijl Maria Magdalena haar handen naar hem uitstrekt. Hier kijkt hij haar eerder rustig en aandachtig aan, bang om haar al te veel aan het schrikken te maken. Er valt een prachtig licht op haar gelaat. Dit licht komt niet vanuit Jezus, want ook Jezus wordt van links aangelicht. Het is het licht van de opkomende zon, het krachtige licht van de nieuwe morgen.

Jezus staat precies in het midden van Rembrandts compositie. Hij is afgebeeld niet als verheerlijkte Heer, maar als een potige aardse tuinman met zwierige tuinmanshoed en schep in de hand. Achter Jezus en Maria Magdalena staat een boom. Verder zien we beneden in beeld een tuin of hof met een strak gesnoeide heg. In de verte zien we Jeruzalem in al zijn glorie. Veel van deze elementen zijn echter niet nieuw of uniek voor Rembrandt, maar zijn vanaf het begin van de 15^e eeuw in werken met dit thema terug te vinden. Doen ze ons ergens aan denken? Is er een diepere betekenislaag?

Om dit te achterhalen moeten we allereerst terug naar Johannes 20. Dit hoofdstuk opent als volgt: 'Vroeg op de eerste dag van de week.' Dat roept die andere eerste dag in herinnering, die van de schepping. Hier is het de eerste dag van de herschepping. Johannes neemt verder als enige evangelist het tuinmanincident op in zijn verhaal als een tweede subtiele verwijzing naar Genesis. Want hiermee wordt Jezus de verzorger van de hof, de tweede Adam.

Rembrandt (en de theologen en kunstenaars die hem daarin voorgingen) bouwt deze link met Genesis verder uit. De boom achter Jezus en Maria Magdalena verwijst naar de boom die we in afbeeldingen van de zondeval achter Adam en Eva zien staan en schuift hen zo naar voren als de nieuwe Adam en Eva. De boom wordt de boom des levens, de hof van Arimatea een nieuwe hof van Eden. Zoals de eerste Adam de aarde moest beheren, zo zorgt nu de tweede Adam voor de aardse tuin.

Uniek voor Rembrandt is de centrale positie van de tuinman op dit schilderij, in actieve pose, de schep in de aanslag. Hij staat er als een kosmische tuinman. Zo legt Rembrandt alle nadruk op de opgestane Christus als hovenier, die zorgt dat zijn hof groeit en bloeit als een plek waar het leven goed is. Mooi zijn de twee mensen die linksonder rustig door de hof kuieren. Daarbij gaat het niet alleen over de aarde hier en nu, maar ook over de nieuwe hemel en aarde. We zien het nieuwe Jeruzalem op de achtergrond baden in het licht van een nieuwe dageraad. Het is de hemelse hof die Christus voor ons aan het klaarmaken is.

www.artway.eu